

36. Rezerwy

w tysiącach złotych	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
Rezerwy długoterminowe		
Rezerwa na rekultywację	40.986 ⁽¹⁾	26.656
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	95.370	87.961
Rezerwa na Morskie Kopalnie Ropy	183.950	160.026
Pozostałe rezerwy	416	414
Razem rezerwy długoterminowe	320.722	275.057
Rezerwy krótkoterminowe		
Rezerwa na rekultywację	130	2.744
Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	12.459	10.733
Rezerwa na Morskie Kopalnie Ropy	2.400	2.400
Pozostałe rezerwy	5.229	23.020
Razem rezerwy krótkoterminowe	20.218	38.897
Razem	340.940	313.954

⁽¹⁾ w tym kwota 34.599 tysięcy złotych obejmująca wartość rezerwy na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Czechowice S.A. Dokonana przez niezależny podmiot na dzień 31 grudnia 2010 roku ocena stanu środowiska gruntowo-wodnego, budowy geologicznej terenu oraz analiza potencjalnych kosztów stosowanych metod rekultywacji w LOTOS Czechowice S.A. pozwoliła na zaktualizowanie rezerwy do wiarygodnego zdaniem Grupy poziomu w wysokości 18.900 tysięcy złotych. W spółce LOTOS Czechowice S.A. zostały również oszacowane przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji. Zaktualizowana wartość rezerwy na niezbędne koszty rozbiórki i likwidacji instalacji wyłączonych na trwałe z użytkowania wyniosła 15.699 tysięcy złotych.

Kalkulacja rezerw na świadczenia pracownicze w Grupie została dokonana w oparciu o następujące założenia:

- przyjęto długookresową roczną stopę wzrostu wynagrodzeń na poziomie od 0% do 5%; dla lat następnych od 1,5% do 7% (31 grudnia 2009: długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie od 0% do 6,1%; dla lat następnych od 1,5% do 7%),
- do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 5,8%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym, według stanu na dzień wyceny (31 grudnia 2009: 6,2%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży,
- umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2009, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Grupie odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności (31 grudnia 2009: Tablicami Trwania Życia 2008),
- przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę, tj. dla mężczyzn – po ukończeniu 65 roku życia, a dla kobiet – po ukończeniu 60 roku życia, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy według informacji dostarczonych przez Grupę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę.

36.1 Zmiana stanu rezerw

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie zmian stanu rezerw:

w tysiącach złotych	Rezerwa na rekultywację	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwa na Morskie Kopalnie Ropy ⁽²⁾	Pozostałe rezerwy ⁽³⁾	Razem
1 stycznia 2009 (dane przekształcone)	38.783	92.092	124.419	93.079	348.373
Zwiększenia w tym:	7.800	36.603	39.792	5.823	90.018
- zmiana struktury Grupy Kapitałowej	5.255	35	-	829	6.119
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	1.024	5	1.029
Rozwiązanie	(3.068)	(12.993)	(1.785)	(51.437)	(69.283)
Wykorzystanie w tym:	(14.115)	(17.008)	-	(24.031)	(55.154)
- zmiana struktury Grupy kapitałowej	-	-	-	(8.587)	(8.587)
31 grudnia 2009 (dane przekształcone)	29.400 ⁽¹⁾	98.694	162.426	23.434	313.954
1 stycznia 2010	29.400	98.694	162.426	23.434	313.954
Zwiększenia w tym:	15.210	32.695	25.774	4.778	78.457
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	716	2	718
Rozwiązanie	(3.494)	(6.332)	(1.836)	(17.272)	(28.934)
Wykorzystanie	-	(17.228)	(14)	(5.295)	(22.537)
31 grudnia 2010	41.116	107.829	186.350	5.645	340.940

⁽¹⁾ W związku ze zbyciem przez Grupę Kapitałową LOTOS Czechowice S.A. na rzecz niepowiązanej strony trzeciej prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz tytułem zwolnienia Grupy Kapitałowej LOTOS Czechowice S.A. z obowiązków wynikających z wszelkich decyzji administracyjnych bezpośrednio dotyczących tego terenu, część rezerwy utworzonej na rekultywację gruntów została rozwiązana w kwocie 3.068 tysięcy złotych a część wykorzystana w związku z przekazaniem nabywcy terenu należnego wynagrodzenia z tytułu wykonania przekazanych zobowiązań w kwocie 14.115 tysięcy złotych.

⁽²⁾ Na dzień 31 grudnia 2010 roku Zarząd spółki LOTOS Petrobaltic S.A. dokonał analizy kosztów niezbędnych do poniesienia w celu likwidacji Morskich Kopalni Ropy na obszarach górniczych B - 3 i B - 8, eksploatowanych także w latach poprzednich. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że koszty niezbędne do poniesienia w przyszłości na likwidację Morskich Kopalni Ropy na obszarach górniczych w okresie 2010 roku wzrosły z tytułu zmiany przewidywanych wydatków związanych ze zmianą cen o kwotę 8.906 tysięcy złotych (2009: 15.853 tysięcy złotych) oraz upływ czasu i związaną z nim zmianę wartości pieniądza w czasie o kwotę 8.038 tysięcy złotych odniesioną w ciężar kosztów finansowych roku 2010 (2009: 7.048 tysięcy złotych).

Spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS na dzień bilansowy 31 grudnia 2010 roku ujęła rezerwę na przyszłe koszty likwidacji Morskich Kopalni Ropy na złożu YME w wysokości 64.400 tysięcy NOK (co stanowi równowartość 32.657 tysięcy złotych według średniego kursu NOK ustalonego przez NBP na dzień 31 grudnia 2010 roku). Planowany termin likwidacji aktywów trwałych Morskich Kopalni Ropy na złożu YME i rekultywacji terenu przypada na rok 2021. W stosunku do stanu rezerwy ustalonej na dzień 31 grudnia 2009 roku, wynoszącej 48.202 tysięcy NOK (23.841 tysięcy złotych według średniego kursu ustalonego przez NBP na dzień 31 grudnia 2009 roku), nastąpił wzrost rezerwy o doszacowanie przyszłych kosztów o kwotę 12.129 tysiące NOK (6.151 tysięcy złotych według kursu ustalonego dla NOK przez NBP na dzień 31 grudnia 2010 roku) oraz o dyskonto prezentujące szacunek zmiany wartości pieniądza w czasie w wysokości 4.097 tysięcy NOK (2.078 tysięcy złotych według kursu ustalonego dla NOK przez NBP na dzień 31 grudnia 2010 roku). Zmniejszenie wartości rezerwy nastąpiło z tytułu rzeczywistego wykorzystania o kwotę 27 tysiące NOK (14 tysięcy złotych według kursu ustalonego dla NOK przez NBP na dzień 31 grudnia 2010 roku).

Na zmianę wartości rezerwy wpłynęło również jej rozwiązanie o kwotę naliczonego i odprowadzonego na konto bankowe Funduszu Likwidacyjnego Zakładu Górniczego odpisu (tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku). Za rok 2010 kwota ta dla złoża B - 3 i B - 8 wyniosła łącznie: 1.836 tysięcy złotych (2009: 1.485 tysięcy złotych). Na dzień 31 grudnia 2010 roku rezerwa na likwidację zakładu górniczego Morskich Kopalni Ropy B - 3 i B - 8 wyniosła łącznie 153.963 tysięcy złotych (31 grudnia 2009: 138.585 tysięcy złotych), zaś wartość dotyczącego jej aktywa wyniosła 82.901 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2010 roku (31 grudnia 2009: 83.311 tysiące złotych).

⁽³⁾ na pozycję pozostałych rezerw składają się pozycje zaprezentowane w poniższej tabeli:

w tysiącach złotych	Rezerwa na RN „GLIMAR”	Rezerwa na Energobaltic	Fundusz Celowy ⁽⁶⁾	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na restrukturyzację	Pozostałe	Razem
1 stycznia 2009	15.853	26.073	2.134	22.061	1.000	25.958	93.079
Zwiększenia, w tym:	-	-	-	459	1.464	3.900	5.823
- zmiana struktury Grupy Kapitałowej	-	-	-	-	-	829	829

- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	-	-	5	5
Rozwiązanie	(15.853) ⁽⁴⁾	(26.073) ⁽⁵⁾	-	(2.400)	-	(7.111)	(51.437)
Wykorzystanie, w tym:	-	-	(671)	(7.820)	-	(15.540)	(24.031)
- zmiana struktury Grupy kapitałowej	-	-	-	(7.361)	-	(1.226)	(8.587)
31 grudnia 2009	-	-	1.463	12.300	2.464	7.207	23.434
1 stycznia 2010	-	-	1.463	12.300	2.464	7.207	23.434
Zwiększenia w tym:	-	-	1.000	-	-	3.778	4.778
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	-	-	2	2
Rozwiązanie	-	-	-	(12.103)	(1.028)	(4.141)	(17.272)
Wykorzystanie	-	-	(1.966)	-	(292)	(3.037)	(5.295)
31 grudnia 2010	-	-	497	197	1.144	3.807	5.645

⁽⁴⁾ Grupa LOTOS S.A. podpisała z Rafinerią Nafty „GLIMAR” S.A. umowy pożyczkowe na finansowanie działalności operacyjnej i inwestycyjnej, w tym w szczególności inwestycji Hydrokompleks Glimar, w łącznej kwocie 90 milionów złotych. Do dnia 31 grudnia 2004 roku Grupa LOTOS S.A. wypłaciła Rafinerii Nafty „GLIMAR” S.A. środki pieniężne wynikające z podpisanych umów w wysokości 48 milionów złotych. W dniu 19 stycznia 2005 roku Sąd Rejonowy w Nowym Sączu ogłosił upadłość Rafinerii Nafty „GLIMAR” S.A. w Gorlicach. Aktywa z tytułu udzielonych pożyczek według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku są objęte odpisem w pełnej wysokości. Grupa LOTOS S.A. posiadała również rezerwę na pozostałe zobowiązania wynikające z powyższych umów w wysokości: 15.853 tysięcy złotych, która w ciągu roku zakończony 31 grudnia 2009 roku została rozwiązana.

⁽⁵⁾ W związku z połączeniem, o którym mowa w **Nocie 20** Dodatkowych informacji i objaśnień spółka LOTOS Petrobaltic S.A. rozwiązała rezerwę na ryzyko gospodarcze. Rozwiązanie rezerwy obejmującej wiarytelności wynikające z umowy pożyczki udzielonej przez spółkę Stablewood Power Ventures (Władysławowo) Ltd. spółce Energobaltic Sp. z o.o. oraz nominalną wartość udziałów posiadanych przez Stablewood Power Ventures (Władysławowo) Ltd. w spółce Energobaltic Sp. z o.o., zostało odniesione w przychody finansowe.

⁽⁶⁾ W dniu 28 czerwca 2010 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału wyniku za 2009 rok. Zgodnie z treścią uchwały część zysku netto Spółki w kwocie 1.000 tysięcy złotych zostało przeznaczony na fundusz celowy Spółki przeznaczony na finansowanie przez Grupę LOTOS S.A. przedsięwzięć społecznych. Spółka tworzy rezerwę na Fundusz Celowy w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. W roku zakończonym 31 grudnia 2010 roku Spółka wykorzystwała środki z funduszu w kwocie 1.966 tysięcy złotych (2009: 671 tysięcy złotych).

Dodatkowe informacje i objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część